

ASTRONOMINS DAG OCH NATT 2017

FLER EVENEMANG

Evenemang planeras även i Kiruna, Härnösand, Sundsvall, Arvika, Borlänge, Saltsjöbaden, Kumla, Hallsberg, Trollhättan, Alingsås, Karlskrona, Ekeby och Lund. För aktuell information, se www.astronominsdag.se/program

LULEÅ

- **Upptäck universum** på Teknikens hus. Utställningen visas fram till 22 oktober, med star på Astronomins dag. Arr: Teknikens hus, www.teknikenshus.se
- **Norrland Star Party 2017**: Norra Sveriges Amatörastronomer genomför i år sin 10:e årliga träff för amatörastronomer och allmänheten på Brändö konferens utanför Luleå. Bland annat planeras observationer av solen och stjärnhimlen, föreläsningar, fotoutställning, tipspromenad och försäljning med Astro Sweden. Tider: fredag 22 kl. 18:00 – söndag 24 kl. 11:00 A nmålan: <http://nsaforum.ning.com/> Arr: Norra Sveriges amatörastronomer.

UPPSALA

- **Temadag astronomi och utställningen Att mäta moln**. Museum Gustavianum, kl. 11–16. Astronomerna James Silvester, Sofia Ramstedt och Martin Sahlén från Uppsala universitet föreläser. Dessutom: Fråga astronomen, experiment att prova på, guidade visningar av utställningen Drömmen om det exakta. Solen visas i teleskop mellan 12 och 14. Fri entré! Arr: Institutionen för geovetenskaper och Institutionen för fysik och astronomi, Uppsala universitet, Museum Gustavianum. Se www.astronominsdag.se/upsala
- **Stjärnskådning i Observatorieparken**. Kl.20–22 Öppet hus hos Uppsala Amatörastronomer. Vid klart väder stjärnvisning med Gamla Observatoriets teleskop.

VÄSTERÅS

- **Jordlika planeter och meteoror på Mälardalens högskola**. På Mälardalens Högskola inleder vi Astronomins dag med ett föredrag av Eric Stempels, Uppsala universitet. Han är verksam inom Swedish Allsky Meteor Network. Vi får även besök av astronomen Malcolm Fridlund, ESA och Chalmers, som föreläser om rymdprojekt för att leta efter jordlika planeter på Mälardalens Högskola. På kvällen öppnar vi upp våra observatorier för allmänheten och hoppas på bra väder. Arr: VARF (Västerås Astronomi- och Rymdforskningsförening) och Mälardagens högskola. www.varf.se

LIDINGÖ

- **Vintergatans inre**. Datum: måndag 25 september, kl. 11–15. Källängens skola ordnar ett program för 300 mellanstadieelever. Se www.astronominsdag.se/lidingo

STOCKHOLM

- **En tur genom Sweden Solar System**. Rymdentusiasten Åke Dahllöf håller en guidad tur där han visar upp delar av och berättar om Sweden Solar System, världens största modell av vårt solsystem. Med start på Globen, vår sol, besöker vi bland annat Merkurius, Venus och Mars innan vi avslutar det hela på Åva gymnasium i Täby där asteroiden Vesta finns. Totalt beräknas turen ta 4–5 timmar med tunnelbana, buss och tåg samt kortare promenadsträckor. Arr: Åke Dahllöf. Se www.astronominsdag.se/stockholm
- **Megahelg: Rymd på Tekniska Museet**. Succén från 2016 återkommer. Arr: Tekniska Museet
- **Astronomins dag i Vetenskapens Hus**, AlbaNova Universitetscentrum, Roslagstullsbacken 29, kl. 11–16. Välkomna till en dag fylld med astronomi, med föreläsningar och aktiviteter för alla åldrar i våra laboratorier. Ta dig till rymden i simuleringsprogrammet Kerbal Space, upptäck solsystemet med planetariemodeller, bygg ditt eget solsystem, och studera solens fläckar och gör solobservationer med solvagnar (vid bra väder). Observationer med solteleskopet gör vi kontinuerligt om vädret tillåter. Teleskopet i AlbaNovas kupol visas av forskare från Institutionen för astronomi vid Stockholms universitet. Arr: Vetenskapens Hus www.vetenskapenshus.se

BILD: NASA, ESA, AND A. PARKER (SOUTHWEST RESEARCH INSTITUTE)

Nya tillskott i världens största skalmodell: dvärgplaneterna Makemake, 2007 OR10 och Quaoar intar Sweden Solar System i Göteborg, Malmö och Gislaved på Astronomins dag.

- **Visningar av "Och jorden hon snurrar"**, Vetenskapens hus, AlbaNova universitetscentrum. "Och jorden hon snurrar" är en utställning om jordens rörelse, vår stjärnhimmel och stjärnbilder. Guidade visningar för barn och vuxna mellan 12 och 16. Temat för dagen: **Vintergatan**. Arr: Rymdblick, www.rymdblick.se
- **STAR på Observatoriekullen**. Magnethuset, Observatoriekullen, Drottninggatan 120. Stockholms Amatörastronomer (STAR) inbjuder till en kväll på Observatoriekullen. Program meddelas på www.astronominsdag.se/stockholm. Arr: STAR www.starastro.org

ÖREBRO

- **Upptäck universum på Krämaren**. Örebro Astronomi visar utställningen med invigning på Astronomins dag. Dessutom blir det pyssel för unga med ungdomsföreningen Orion. Om vädret tillåter kommer riktiga observationer erbjudas uppe i Venustugan kl. 19–21. Arr: Örebro Astronomi. www.orebroastronomi.se

SÖDERTÄLJE

- **Astronomins dag och natt på Tom Tits Experiment**, kl. 10:00–17:00 Under dagen kommer det att finnas aktiviteter av olika slag i vår utställning. Kom och skjut lufttrycksraketer, titta på en planetarievisning, få en guidad tur i solsystemet eller programmera robotar för att lösa uppdrag i rymden. Arr: Tom Tits Experiment www.tomtit.se

NORRKÖPING

- **Upptäck universum på Visualiseringscenter C**. Utställningen visas. Arr: Visualiseringscenter C, www.visualiseringscenter.se

SKÖVDE

- **Upptäck universum på Balthazar**. Utställningen visas. Arr: Balthazar Science Center, www.balthazar.se

STENUNGSUND

- **Upptäck universum på Molekylverkstan**. Utställningen visas på Molekylverkstan/kulturhuset Fregatten. Arr: Molekylverkstan, www.molekylverkstan.se

JÖNKÖPING

- **Planetarievisning på Upptech**. Tid: kl. 11, 13 och 15. Öppettider på Upptech: kl. 10–16. I vårt planetarium kan du som besökare uppleva Vintergatan, stjärnhimlen och rymdens oändlighet på ett verklighetsnära vis. Arr: Upptech Jönköpings Science Center
- **Hur solar och planeter föds: Är vi unika?** Astronom Per Bjerkell, Chalmers, kåserar på temat "Hur solar och planeter bildas: Är vi unika?". Om vädret är gynnsamt på kvällen kommer Per även att ställa upp ett teleskop för studie av kvällshimmeln. Plats och tid meddelas i samband med kåseriet. Se www.astronominsdag.se/jonkoping

Astronomins dag och natt gör det fantastiska med astronomi och universum tillgängligt för folk i hela Sverige. Tema för den 6:e upplagan av Astronomins dag och natt är **Vintergatan**. För aktuell information se www.astronominsdag.se eller skriv till kontakt@astronominsdag.se.

VÄSTERVIK

- **Vintergatan med Carina Persson**. kl. 16–20. Västerviks museum. Gamleby Amatörastronomers Förening, samt Västerviks museum, inbjuder till föreläsning av astronomen och forskaren Carina Persson, Chalmers. Med Vintergatan i fokus anordnas utställning, filmvisning, samt tipspromenad med fina priser. Fika finns att köpa och om vädret tillåter tar vi fram teleskopet. Mer info: www.vasterviksmuseum.se

BORÅS

- **Upptäck universum och liv i Vintergatan** på Navet Science center, kl. 15–16. Borås AstronomiSällskap tillsammans med Navet i Borås presenterar utställningen samt föredrag av Eva Wirstrom, astronom vid Chalmers, om att påra liv i Vintergatan med molekylernas hjälp. Läs mer på www.bas.saaf.se eller www.astronominsdag.se/boras.

GÖTEBORG

- **Upptäck universum på Universeum**. Utställningen visas. Arr: Universeum, www.universeum.se
- **På upptäcktsfärd i rymden**. kl. 18–22 på Slottsskogsobservatoriet. Slottsskogsobservatoriet bjuder in till en kväll av spännande aktiviteter, föredrag och stjärnskådning. Det blir det även invigning av en av **Sweden Solar Systems** alla nyaste medlemmar. För detaljerat program, se observatoriets hemsida och www.astronominsdag.se/goteborg
- **Öppet hus på Göteborgs Astronomiska Klubbs observatorium** Göteborgs Astronomiska Klubb har öppet hus i klubbobservatoriet i Mölnlycke från kl. 11:00 till 23:00. Vägbeskrivning kan erhållas efter kontakt med visningsledarna, se www.goteborgsastronomiskaklubb.se. Visning av teleskop m.m. och om det är bra väder visas solen, planeterna, månen och stjärnhimlen.
- **Göteborgs Lise Meitnerpris**. Datum: 21–23 september. Årets Göteborgs Lise Meitnerpris tilldelas Françoise Combes, professor i astronomi vid Parisobservatoriet, Frankrike, och expert på galaxer. Den 21 sep kl. 15:00 blir det prisutdelning och föreläsning av Françoise Combes. Den 22 ordnas ett symposium för om galaxer för forskare inom astronomi. Lördagen 23 september planeras aktiviteter i Kungälv. Se www.astronominsdag.se/goteborg

FJÄRÅS, KUNGSBACKA

- **Vintergatan, galaxer och supertunga svarta hål på Naturum Fjärås Bräcka**. Astronomerna Cathy Horellou och Ivan Martí-Vidal (Chalmers) berättar om Vintergatan, dess grannar i rymden, och det stora svarta hålet i galaxens mitt. Science Safari-bussen finns på plats med experiment och dessutom blir det astronomipyssel för barnen. Arr: Naturum Fjärås Bräcka i samarbete med Onsala rymdobservatorium.

GISLAVED

- **Vintergatan i universum** på Gislaveds bibliotek eller Gislaveds industrimuseum. Kl. 10–12. Föreningen inbjuder till föredrag om Vintergatan samt bildvisning. Vid tjänligt väder anordnas visning med teleskop vid observatoriet i Båraröd kl. 19:30. Dessutom invigs dvärgplaneten Quaoar i **Sweden Solar System**. Arr: Gislaveds Astronomiska Sällskap Orion, www.astronomi-gislaved.se

TÄNNÖ, VÄRNAMO

- **Fotoutställning på Sten och fossilmuseet i Tännö**. Datum: söndagen 24 oktober, 10:00–14:00. Novaobservatoriet anordnar en fotoutställning i Stenmuseets lokaler. Arr: Clement Svensson, Naturgalleriet och Novaobservatoriet www.novaastrophoto.com

VÄXJÖ

- **Astronomins dag på Linnéuniversitetet**. Plats: Linnéuniversitetet, Växjö Astronomerna på Linnéuniversitetet anordnar firar Astronomins dag och natt – gammalstrålning i rymden utlovas. Se www.astronominsdag.se/vaxjo

FOTO: © JÖRGEN TANNERSTEDT

Utställningen Upptäck universum visar upp bilder av sex av Sveriges bästa astrofotografer, Martin Fransson, Zoltan Nagy, Peter Rosén, Göran Strand, Mia Stålnacke och Jörgen Tannerstedt.

ÖLAND

- **Saturnus, Cassini – och nebulosor på bild**. Kl. 10–16 på Borgholms bibliotek. Under september visas en utställning om nebulosor, med fotografier av föreningens medlemmar. Lördagen 23 september, kl. 14:00 håller Lars Magnusson körs ett föredrag till minne av rymdsonden Cassinis långa arbete med att kartlägga Saturnus och dess månar. Arr: Grönhögens Astronomiska Förening och Borgholms bibliotek. Se www.astronominsdag.se/borgholm
- **Astronomisk visning**. Kl. 18–24 visas himlen i teleskop för allmänheten på parkeringen framför station Linné, Skogsby. Arr: Grönhögens Astronomiska Förening i samarbete med Station Linné. Se www.astronominsdag.se/farjestaden

PLÖNNINGE, HALMSTAD

- **Stjärntittarkväll med Science Safari** planeras vid HAS observatorium, Plönninggymnasiet, nära Harplinge norr om Halmstad. Se www.hastro.se

VEN, LANDSKRONA

- **350 år av astronomi** på Tycho Brahe-museet, Ven. Kl. 11–17:30. Sedan Tychos tid har astronomer och fysiker nått långt bortom beräkningarna av stjärnornas rörelser. Om det berättar prof Katherine Freese (Stockholms universitet), och Peter Linde (Astronomiska Sällskapet Tycho Brahe) berättar om jakten på liv i universum. Plus guidade visningar av museet. Arr: Folkuniversitetet/Kunskapsklubben och Landskrona museum. Se www.astronominsdag.se/landskrona

KRISTIANSTAD

- **Astronomins dag och natt i Kristianstad centrum**. Kl. 10–22 firas Astronomins dag med information och förevisning av teleskop, föredrag av Urban Eriksson (Högskolan i Kristianstad), visning av vårt observatorium och teleskop. Vid klar väderlek får besökare en glimt av vad stjärnhimlen har att erbjuda. Arr: Högskolan Kristianstad och Astronomiska Sällskapet Aquila i Kristianstad (ASAK) www.asak.nu

MALMÖ

- **Öppet hus på Tycho Brahe-observatoriet** i Oxie, kl. 15–18 och 19:15–23:00. Tycho Brahe-observatoriet i Oxie inbjuder allmänheten till öppet hus. Under eftermiddagen inviger vi en ny medlem i **Sweden Solar System**, en dvärgplanet i form av en astroskulptur. På kvällen blir det spännande kortföredrag och om vädret tillåter laserguidad visning på stjärnhimlen, med planeter, nebulosor, stjärnhopar i teleskop! Arr: Astronomiska Sällskapet Tycho Brahe www.tbobs.se
- **Astronomins dag på Malmö Museer**. Science Center Malmö Museer firar Astronomins dag och natt för första gången med visningar och kreativ verkstad med astronomitema. Se www.astronominsdag.se/malmo

#astronominsdag – astronominsdag.se

Crimson
ASTRONOMINS
DAG OCH NATT
23 SEP 2017